

EN JÄMLIK OCH LIKABEHANDLANDE KOMMUN

Seta rf:s målsättningar inför kommunalvalet 2008

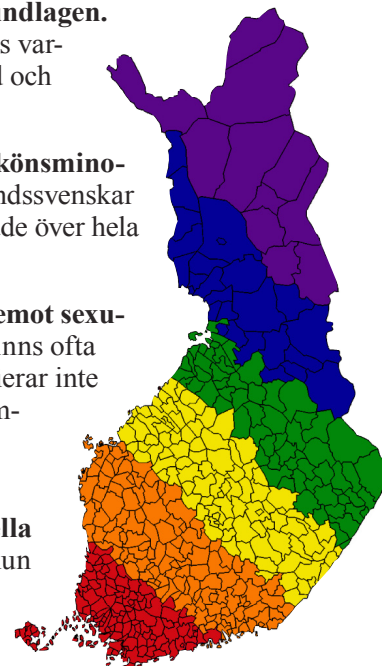
Att få välja hemort och bemötas jämlikt är rättigheter som finns inskrivna i grundlagen.

Kommunerna spelar en central roll i hur dessa rättigheter förverkligas i människornas vardag. Kommunerna tillhandahåller den viktigaste välfärdsservicen, allt från hälsovård och grundutbildning till fritidstjänster.

Uppskattningsvis en tiondedel av finländarna hör till sexuella minoriteter eller könsminoriteter. Antalsmässigt finns det hundratusentals av dem - mera än vad det finns finlandssvenskar eller invandrare. De sexuella minoriteterna och könsminoriteterna är jämnare fördelade över hela landet än många andra minoriteter.

I det finländska samhället förekommer allttjämt diskriminerande attityder gentemot sexuella minoriteter och könsminoriteter. Diskriminering och ett osakligt bemötande finns ofta inbyggt i strukturerna. Servicesystemen och kommunernas tjänsteinnehavare identifierar inte nödvändigtvis dem som hör till dessa minoriteter, deras livssituation och särskilda omständigheter.

Varje finländsk kommun måste kunna garantera högklassiga tjänster och kommuninvånarnas välbefinnande, oberoende av personens sexuella läggning, sexuella identitet eller sätt att uttrycka sitt kön. En jämlik och icke-diskriminerande kommun främjar samtliga invånares välfärd och förebygger marginalisering. Olikhet är en rikedom och en resurs. De kommuner som har tryggt minoriteternas ställning är dynamiska och attraktiva boningsorter.

1. EN LIKABEHANDLINGSPLAN BASERAD PÅ FLERA GRUNDVALAR BÖR FINNAS I VARJE KOMMUN.

Kommunen bör på ett jämlikt sätt garantera högklassiga tjänster för dem som hör till olika minoriteter. Med en planering som syftar till likabehandling och jämlikhet, och som är bindande för kommunen som arbetsgivare, kan man stärka de kommunala arbetstagarnas kunskapsmässiga resurser att möta personer som hör till sexuella minoriteter och könsminoriteter, och därigenom främja att jämlikheten förverkligas. I varje kommun bör göras upp en likabehandlingsplan, som i enlighet med arbetsministeriets rekommendation bör omfatta alla de i lagen om likabehandling nämnda grupper som är utsatta för diskriminering. I likabehandlingsplanerna bör beaktas det faktum, att lagen om likabehandling också gäller könsminoriteter.

3. KOMMUNEN BÖR TRYGGA EN MÄNNISKOVÄRDIG ÄLDERDOM FÖR VARJE KOMMUNINVÅNARE.

Situationen för de sexuella minoriteterna och könsminoriteterna har under de senaste decennierna snabbt förbättrats. Personliga egenskaper som tidigare har betraktats som synd, brott och sjukdom har blivit en jämlikhetsfråga. Många äldre personer som hör till sexuella minoriteter eller könsminoriteter tvekar allttjämt att öppet tala om sig själv och sitt liv. En del av dessa äldre är rädda för att de - när funktionsförmågan och nätverket av närstående försvagas - skall bli tvungna att på nytt dölja sin sexuella läggning eller sin könsidentitet. I kommunernas åldringsarbete måste ägnas uppmärksamhet åt att trygga betingelserna för de äldre invånare som hör till sexuella minoriteter eller könsminoriteter.

2. I VARJE KOMMUN MÅSTE MAN EFTERTRYCKLIGT TA BEFATTNING MED HOMO- OCH TRANSFOBISK MOBBNING AV BARN OCH UNGA.

Antaganden som berör könet och den sexuella läggningen begränsar barnens och de ungas möjligheter att växa och utvecklas balanserat. Alltför många barn och unga blir mobbade och möter diskriminering i daghem, skolor och i ungdomsaktiviteter på grund av sin egen eller en nära anhörigs sexuella läggning eller könsidentitet och uttrycken för den. Diskriminering, mobbning och brist på sakkunskap försvårar barnens och de ungas liv och ökar risken för marginalisering. I kommunernas utbildnings- och ungdomsväsen bör man ägna särskild uppmärksamhet åt hur de barn och unga som löper risk att marginaliseras reder sig.

4. ATT STÖDA MEDBORGARVERKSAMHET GAGNAR KOMMUNEN OCH KOMMUNINVÅNARNA.

En livaktig medborgarverksamhet är till fördel för alla invånare. Den verksamhet som bedrivs av Seta rf:s medlemsorganisationer är öppen för alla, oberoende av sexuell läggning, könsidentitet eller dess uttryckssätt. De lokala Seta-föreningarna ger många kommuninvånare unika möjligheter att träffa andra personer som hör till sexuella minoriteter eller könsminoriteter, deras vänner och familjemedlemmar. Föreningarna utövar också ett professionellt socialt arbete och tillhandahåller stöd i referensgrupper. Kommunerna bör trygga finansieringen av denna verksamhet, och dess betydelse bör erkännas som en del av den helhet som utgörs av den service som kommunerna och hela medborgarorganisationssektorn erbjuder.

Vad är Seta?

Seta rf är en människorättsorganisation som har grundats år 1974. Under snart trettio års tid har Seta rf utvecklats till en riksomfattande takorganisation, som har 18 aktiva medlemsorganisationer runtom i landet. Seta rf:s målsättning är samhällelig jämlikhet oberoende av människors sexuella läggning, könsidentitet eller sätt att uttrycka sitt kön.

Förutom verksamheten som organisation för mänskliga rättigheter och medborgaraktivitet utövar Seta rf och dess medlemsorganisationer ett professionellt socialt arbete. Organisationerna erbjuder stödtjänster för dem som hör till sexuella minoriteter och könsminoriteter samt för deras närstående. Det klientarbete som utförs av socialarbetarna består av rådgivning per telefon och e-post, samtal med klienterna samt familje- och nätverksarbete. Antalet myndigheter och studerande som är i behov av konsultation och rådgivning är likaså stort. Hos takorganisationen har det sociala arbetet centraliserats till Transtukupiste, som betjänar hela Finland.

Vad innebär sexuell läggning?

Alla människor har en sexuell läggning, och den kan vara inriktad både på det egna eller ett annat kön. Till de sexuella minoriteterna hör t.ex. homo- och bisexuella personer.

Vad är då könsidentitet och uttryck för könet?

Med könsidentitet avses en persons kön och hur personen upplever sitt kön. Upplevelsen av könet hör nära samman med uttrycket för könet. Till könsminoriteterna hör människor, vilkas biologiska, sociala och psykiska könsliga dimensioner står i konflikt med varandra.

Alla vuxna och barn upplever inte att det kön som har fastställts för dem i födelseögonblicket är det egna. En del av dem är i behov av könskorrigering behandlingar. Om dem används benämningen transkönade. En del av människorna vill varaktigt leva i gränstrakterna mellan det kvinnliga och det manliga. De önskar eller behöver inte nödvändigtvis könskorrigering åtgärder som ändrar på de yttre könsattributen. Om dem används benämningen transgendres. En del människor har ett starkt behov av att tidvis få uttrycka det motsatta könet. Exempelvis manliga transvestiter vill emellanåt klä sig som kvinnor. Interkönade är det fråga om, när de faktorer som bestämmer en persons fysiska kön inte är entydigt manliga eller kvinnliga. I Finland föds varje år tiotals interkönade barn.

Till sexuella minoriteter och könsminoriteter hör hundratals tusen människor

Till sexuella minoriteter och könsminoriteter hörande lesbiska, homosexuella, bisexuella, transmänniskor och interkönade bor i alla Finlands kommuner. Likaså bor överallt i landet personer som hör till deras närstående (föräldrar, barn, syskon, vänner, makar). Uppskattningsvis en tiondedel av finländarna hör till sexuella minoriteter eller könsminoriteter. Till sitt antal är de flera än finlandssvenskarna eller invandrarna. De är också jämnare fördelade över hela landet än många andra minoriteter. Visserligen är en del orter mera attraktiva till sin inställning än andra, och av de vuxna som hör till sexuella minoriteter och könsminoriteter har många på grund av attitydfaktorer flyttat till huvudstadsregionen eller större städer.

Ytterligare information om sexuella minoriteter och könsminoriteter i Finlands kommuner, som användare av service och i arbetslivet:

Lehtonen, Jukka: Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt Suomen kunnissa. Keinoja ja ideoita yhdenvertaisuuden tueksi. ESR tutkimuksia ja selvityksiä 8/06. Helsingfors: Arbetsministeriet. 2006
http://www.mol.fi/esr/fi/___yleiset/TM_TS_0806_13062006_web_01_lock.pdf

Lepola, Outi & Villa Susan (red.): Syrjintä Suomessa 2006. Helsingfors: Förbundet för mänskliga rättigheter rf.
http://www.yhdenvertaisuus.fi/mp/db/file_library/x/IMG/32075/file/Syrjintasuomessa2006.pdf

Lehtonen, Jukka & Mustola, Kati: Eihän heterotkaan kerro... Broschyren Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt työelämässä. Helsingfors. <http://www.valt.helsinki.fi/sosio/tutkimus/equal/pdf/aesitesuomi.pdf>

Seta rf. Mannerheimsvägen 170 A 00300 Helsinki - T. 09-6812580 - info@seta.fi - www.seta.fi